

Svar på skriftligt spörsmål SSS 430/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ökad utbildning för talterapeuter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 430/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Krista Mikkonen /gröna:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att öka utbildningen för talterapeuter nationellt och

ämnar regeringen främja praktikplatser för logopedier i resultatförhandlingarna med universiteten i östra Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt 7 § 3 mom. (1172/2014) i universitetslagen (558/2009) utfärdas närmare bestämmelser om examina som avläggs vid universitet, målen för examina, studiernas uppläggning och andra grunder för studierna samt vilka examina som kan avläggas vid de olika universiteten (utbildningsansvar) genom förordning av statsrådet. Enligt samma paragraf utfärdas det bestämmelser om den närmare fördelningen av utbildningsansvaret mellan universiteten genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet, som bereds i samarbete med universiteten.

Syftet med bestämmelserna om universitetens utbildningsansvar är att trygga universitetens utbildningsutbud på alla områden enligt samhällets behov, säkra en ändamålsenlig dimensionering av universitetsutbildningen och en optimal fördelning av resurser, stärka universitetens möjligheter att tillgodose kompetensbehoven i samhället och förändringarna inom vetenskapen och profilera sig på sina starka områden.

I statsrådets förordning om universitetsexamina (794/2004, nedan examensförordningen) fastställs universitetens utbildningsansvar enligt utbildningsområde och examen. Examensförordningen innehåller en bilaga med en förteckning över utbildningsområdena vid universiteten, examinas namn och de universitet där examina kan avläggas.

Universitetens utbildningsansvar preciseras i undervisnings- och kulturministeriets förordning om precisering av universitetens utbildningsansvar (1451/2014, nedan förordningen om utbildningsansvar). Förordningen innehåller en bilaga med en förteckning över de områden inom vilka universiteten ordnar utbildning som leder till lägre och högre högskoleexamen på det humanistiska, det pedagogiska, det naturvetenskapliga, det samhällsvetenskapliga och det tekniska utbildningsområdet samt över fördelningen av utbildningsansvaret för lärarutbildningen mellan univer-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 430/2018 rd

siteten. För att säkerställa en fortsättning av talterapeututbildningen preciseras utbildningsansvaret för logopedi i ovannämnda förordning om utbildningsansvar. Inom det humanistiska utbildningsområdet innehas utbildningsansvaret för logopedi av Helsingfors universitet, Uleåborgs universitet, Tammerfors universitet och Åbo Akademi.

Utgångspunkten är att ändringar av universitetens utbildningsansvar baserar sig på universitetens förslag. Enligt 7 § 3 mom. i universitetslagen bereds förordningen om utbildningsansvar i samarbete med universiteten. Riksdagens grundlagsutskott har framhållit att vid ändringar av förordningar om utbildningsansvar bör samarbetet mellan ministeriet och universiteten verkligen bygga på ett gemensamt övervägande (GrUB 19/2013 rd).

Våren 2016 diskuterades behovet av att ändra universitetens utbildningsansvar vid förhandlingarna om avtalsperioden 2017–2020 mellan universiteten och undervisnings- och kulturministeriet. Efter avtalsförhandlingarna har universiteten lagt fram förslag till undervisnings- och kulturministeriet om att ändra förordningen om utbildningsansvaret. Universiteten föreslog inte några ändringar av utbildningsansvaret för logopedins del.

Undervisnings- och kulturministeriet och universiteten kom tillsammans överens om examensmålen för olika utbildningsområden för avtalsperioden. Universiteten beslutar om antalet nya studerande som antas per utbildningsprogram. Åren 2015–2017 tog cirka 90 studerande per år emot en studieplats i logopedi. Åren 2014 och 2015 ökade antalet studerande i logopedi med sammanlagt 55 nya studerande genom det så kallade åtgärdandet av anhopningen av sökande.

För att åtgärda bristen på experter i högskolorna har regeringen beslutat om tilläggsfinansiering i den första och andra tilläggsbudgeten för år 2018. För att åtgärda bristen på experter har undervisnings- och kulturministeriet precis gett universiteten och yrkeshögskolorna möjlighet att söka 30 miljoner euro för nya utbildningar. Avsikten är att genomföra hållbara verksamhetsmodeller så att högskolorna ska kunna bemöta föränderliga kompetensbehov även i framtiden. Undervisnings- och kulturministeriet fattar beslut om utbildningsprojekt på basen av högskolornas förslag i december 2018. Utbildningarna startar 2019.

Universiteten som erbjuder utbildning och organisationerna som erbjuder praktikplatser kommer tillsammans överens om praktiken. Undervisnings- och kulturministeriet anser det vara ändamålsenligt att universiteten strävar efter att säkra den nationella tillgången på kunnig arbetskraft bland annat genom praktik. Som en del av dialogen med högskolorna kan undervisnings- och kulturministeriet även diskutera utvecklingen av praktiken.

Undervisnings- och kulturministeriet har inlett ett projekt för utveckling av utbildningen inom social- och hälsovårdsbranschen. För att reformen av social- och hälsovårdssystemet ska lyckas krävs det även att de anställdas kompetens utvecklas, eftersom nya tjänster och verksamhets sätt medför mycket nya kompetenskrav. Utvecklingen av social- och hälsovårdsutbildningen förutsätter ett gemensamt perspektiv på de kompetensbehov som reformen av social- och hälsovårdssystemet medför, till exempel yrken som social- och hälsovårdsreformen förutsätter, nya uppgiftsbeskrivningar och kompetens som integrationen förutsätter. För att sammanföra expertisen

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 430/2018 rd

som sakkunniga inom utbildning och social- och hälsovårdssystemet, forskare och utvecklare besitter krävs det samordning på statlig nivå, vilket läroinrättningarna och högskolorna har önskat.

En gemensam beredningsgrupp för högskolorna, högskolesamfundet, intressenter och undervisnings- och kulturministeriet lade den 24 oktober 2018 fram sitt förslag om att förnya finansieringen och styrningen av högskolorna från och med 2021. Arbetsgruppen föreslår för universiteten och yrkeshögskolorna att examensmålen grupperas enligt utbildningsområde. Inom ramen för dessa är det möjligt att flexibelt åtgärda kompetensbehoven i arbetslivet enligt utbildningsbehov.

Undervisnings- och kulturministeriet är medvetet om oron över tillgången på talterapeuter. Ministeriet kommer att höra behöriga aktörer och söker lösningar på frågan. Förhandlingarna för avtalsperioden 2021–2024 förs 2020 och senast då gäller det att besluta om utbildningsantal med beaktande av den förnyade styrningen av examensmål.

Helsingfors 12.11.2018

Undervisningsminister Sanni Grahn-Laasonen